

۲۲۰۹۷۷۰

بسم الله الرحمن الرحيم

الگوی تغییرات فواصل آیات قرآن کریم
(موردی پانزده جزء ابتدایی)

www.ketab.ir

نویسنده:

مریم قیاس زارعیان

سرشناسه	:	زارعیان، مریم، ۱۳۵۵-
عنوان و نام پدیدآور	:	الگوی تغییرات فواصل آیات قرآن کریم (موردی پانزده جزء ابتدایی)
مشخصات نشر	:	نویسنده: مریم قیاس زارعیان.
مشخصات ظاهری	:	تهران: ندای کارآفرین، ۱۴۰۰.
شابک	:	۳۶۸ ص.
	:	978-600-482-865-9
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۳۶۵.
موضوع	:	قرآن -- کشف‌الآیات
موضوع	:	Qur'an -- Concordances
رده بندی کنگره	:	BP۶۶/۴
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۱۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۶۵۳۵۸۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فیبا

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، پهن کوجه انوری، پلاک ۲۹

تلفن: ۶۶۴۰۲۷۲۲

www.NedayeKarafarin.ir

الگوی تغییرات فواصل آیات قرآن کریم (موردی پانزده جزء ابتدایی)

مریم قیاس زارعیان

صفحه آرا: اکرم ملک نژاد - طراح جلد: رضا کاوه

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰ - شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹-۸۶۵-۴۸۲-۶۰۰-۹۷۸- قیمت: ۸۵۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب

۶	 مقدمه
۷	 فصل اول: تعاریف و مفاهیم
۷	 فاصله
۹	 انواع فواصل از نظر مخارج حروف
۹	 سجع
۱۲	 رئوس آیات
۱۳	 فرق میان فاصله با رئوس آیات
۱۳	 قافیه
۱۴	 تناسب
۱۵	 حروف رؤی
۱۵	 حروف ردف
۱۵	 تغییرات ساختاری
۱۵	 الگو
۱۷	 فصل دوم: فاصله در مطالعات پژوهشگران
۱۷	 پژوهش‌های مرتبط با دلالات معنوی و الگوهای فاصله
۲۰	 پژوهش‌های مرتبط با سجع و قافیه و ارتباطشان با فاصله
۲۲	 پژوهش‌های مرتبط با فراهنجاری‌های ادبی و تکرار بندهای پایانی برخی سوره‌ها
۲۳	 پژوهش‌های مرتبط با آواشناسی فواصل
۲۷	 فصل سوم: روش مطالعه بر روی فواصل
۲۸	 شیوه تحلیل داده‌ها
۳۰	 دسته‌بندی تغییرات
۳۱	 تقدم و تاخر
۳۵	 افزایش حروف
۳۵	 حذفیات
۳۶	 گزینش
۴۰	 إماله آن چه إماله نشود
۴۰	 تغییر مبنای واژگان
۴۰	 صرف غیر منصرف
۴۱	 جان بخشیدن به غیر عاقل (صنعت تشخیص)

۴۱	موانع اعراب در فواصل آیات
۴۲	جمع بین مجرورات
۴۲	عدم تطابق دو قسمت جمله
۴۲	تکریر
۴۵	توصیف و تحلیل داده‌ها
۴۶	سوره حمد
۵۱	سوره البقره
۸۴	سوره مبارکه آل عمران
۱۰۶	سوره النساء
۱۲۴	سوره المائده
۱۳۹	سوره الانعام
۱۶۰	سوره الأعراف
۱۸۴	سوره مبارکه الأنفال
۱۹۶	سوره مبارکه التوبه
۲۱۳	سوره مبارکه یونس علیه السلام
۲۲۸	سوره مبارکه هود علیه السلام
۲۴۳	سوره مبارکه یوسف علیه السلام
۲۵۹	سوره مبارکه الرعد
۲۶۸	سوره مبارکه ابراهیم علیه السلام
۲۷۹	سوره مبارکه الحجر
۲۹۲	سوره مبارکه النحل
۳۱۳	سوره مبارکه الإسراء
۳۳۱	سوره مبارکه الکهف
۳۴۹	فصل چهارم: حاصل کلام
۳۶۵	فهرست منابع

مقدمه

قرآن کریم، همانند خورشیدی است که هر پرتو نور آن دارای اعجاز و زیبایی بی‌همتایی است که از جمله این موارد می‌توان به نظم و اسلوب قرآن، که بی‌بدیل و منحصر به فرد است، اشاره کرد. این کتاب گران قدر هم از نظر اعجاز لفظی و ادبی و هم از نظر آوایی در اوج بلاغت و فصاحت قرار دارد. آیات هر سوره، همانند دریّ در صدف است که از همان آغاز نزول مورد توجه اندیشمندان و پژوهشگران قرآنی قرار گرفته و از جنبه‌های مختلفی به آنها پرداخته شده است. در میان موضوعات متعددی که مورد واکاوی قرار گرفته است، بحث فواصل آیات (حروف یا کلمات پایانی آیات) از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. گروهی از جنبه زیباشناسانه و در قالب محسنات لفظی یا معنوی به این موضوع پرداخته‌اند (فراء ۱۴۰۰ق؛ ابن صائغ ۷۷۶-۷۰۴ق؛ ابن اثیر ۶۳۸-۵۵۸ق)؛ در مقابل گروه دیگر (زمخشری ۵۳۸ق؛ بنت الشاطی ۱۹۱۳م) بر جنبه معناشناسانه تغییرات ساختاری فواصل توجه داشته‌اند؛ دسته دیگر (ابوزید ۱۹۴۳م؛ خرقانی ۱۳۹۰ش) نگاهی ترکیبی داشته‌اند و از هر دو منظر زیباشناسانه و معناشناسانه به موضوع پرداخته‌اند؛ و نهایتاً گروهی برپایه اسلوب‌های جدید زبان‌شناسی (انیس ۱۹۶۱م) و اکثراً از منظر آوا شناسی به این موضوع پرداخته‌اند. با توجه به نظریات گوناگونی که در مورد فواصل آیات وجود دارد، به نظر می‌رسد لزوم یک مطالعه همه جانبه که بتواند این نظریات را با هم تلفیق کند، ضروری است. کتاب حاضر تلاش دارد تا با واکاوی تغییرات ساختاری فواصل پانزده جزء اول آیات قرآن کریم به الگویی برای تغییرات فواصل دست یابد.